

1929-02-08

SENDER

Hagerups Boghandel

RECIPIENT

Joakim Skovgaard

FACTS

Document type:

Letter

Sender's location:

København, Gothersgade 30

Archive:

Mappe 118 nr. 2

TRANSCRIPTION

Afventer transskription.

8-2-1929

Hagerups Boghandel
Jøthersgade 30. K.

Kr. Professor Jakob Skovgaard!

Efter at have tænkt noget over min Samtale med Dem i forrige Uge og efter at have gennemgaaet Deres Smaalbemærkninger til Salmene en for en, kan jeg ikke lade være med at skrive lidt indad Deres Grundsyns punkt.

Naar jeg gennemser Deres Bemærkninger efterlader de et bestemt Povedindtryk, nl.: "Professor Jakob Skovgaard trænger ikke til Billeder til Salmene." Naturligvis ikke. De ser Billederne under Læsningen eller Sangen. Jeg kan spørge mig selv, om jeg trænger til dem. Nej, maa jeg svare, aldeles ikke, men der er f. Eks. Ting i Deres Illustrationer til "Den signede Dag", som jeg nu fjender alt andet ser i Forbindelse med den Salme. Deres Billeder har beriget den. Thi De ikke, der er Masser af Mennesker i Danmark, der ser Deres bestemte Fremstilling af den store Hæder, naar de hører den Signelse nævne. Jeg behøver ikke Illustrationer til f. Eks. "Gå dog Zion"; men jeg kunde tænkes efter at se en Kunstner male det i Billeder - den underlige Vej og Vandring til det ny Jerusalem. Thi mange Gange gaar

det saadan, at det billedskabende i Salmen kun i Beredsheden bliver til raagede Forestellinger. En yngre Kunstner sagde forleden Dag til mig, da vi drøftede dette: "Johann Skovgaard har da for Fremtiden gemaet knyttet Jansen til den synde Dag." Jeg studsede lidt, for for mig havde det nu mest været det store vaagnende Landskab. Jeg havde saa til amsel Salmen som Indledning til en Kirkefest, at selve Billederne var blevet borte for. Men denne Mand, jeg talte med, havde nu faaet noget andet.

Se, naar det kan blive saadan for dem, der har levet med disse Salmer fra Barndommen og kan dem udenad forlænds og baglænds, hvad saa lide med de mange, der kun kender "Kirketokke, og til Hovedstade" fra naar de sang den med høj Hal og sorte Ikonster til Bajerens Begravelse, eller de Titusinder, som gaar til Kirke for sidste Gang Konfirmations søndagen og kan krasse "Dygtig er den Himmel blå" af lye saa hurtigt som "Elle, melle, vi fortælle —"

Men saadan en Boy ikke kunde give et Glimt af Poesi, der vakle Kærlighed.

Just, for Fortæller af Danske er en Række af Grundtrugs Salmer kendte, men det er som dødt Brændt, der mangler en jængende Juvel.

Endvidere — jeg haaber ikke, jeg hælder Dem, for saa er det hele forgæves; men det drøjer sig nu om næst stort og godt, jeg bare skal overtale Professoren til at se paa, saa ved jeg, det vil gøde Dem.

De ved, hvor ofte grundtvigske Foredragsholdere skildrer en af Gr.'s Salmer. Taleren er bleven betaget af en eller anden Salme og spørger nu at skildre den. Jeg maatte tænke paa det ved flere af Aares Bemærkninger: „Det mætter. Kan ikke gøres bedre. Var.“

Jeg husker en Jul, hvor jeg holdt en hel Prædiken over Ordene: „Troen, Haabet, Kærligheden, Lysen, Glæden, Freden, Livets Træ og Livets Fod.“ De kaldte Billedet paa Billedet frem — og jeg tror i al Fald ikke, jeg forglædte det for Tilhørerne.

Jeg har hidtil givet mig lidt af med at skære i Træ, og saa kan der undertiden komme et Billede, som mine Fingre kan bibræ efter at skære. Men jeg kan ikke tegne. Et saadant Billede, som i flere Aar saa at sige har siddet i mine Fingre er: „Livets Træ ved Flodens Rand, vokser op i Troens Land osv.“

Jeg vilde føle det som en lykkelig Befrielse, om jeg en Dag saa det tegnet.
Men det blev nok en Afviselse paa

et Sidespor. - Jeg hørte en Gang Bispefornesbeck-Mulff prædike over "O Kristelighed." Gysaa en Salme, som jeg kendte saa godt. Men fra den Dag farer mine Tanker, naar de rører ved den Salme, hen til Verset: "O, Vidunder-Tro! Du slaar over Dyvel din gyngende Bro, som Isgangen knækker i brusende Strand." Kunde jeg tegne, vilde jeg ikke faa Fred, for jeg havde tegnet den.

Og, se nu er der jo Masser af Mennesker, som ikke kan se Ordens Billed, for end det er tegnet. Og det tegnede Billed vil berige Sindets Indstilling overfor Salmen ligesaa meget som en beaundet Udlægning. Derfor kan jeg godt forstaa, at Dr. Jakob Skovgaard, kan skrive saadanne Bemærkninger til Salmerne, og jeg kunde vel en vis Grad for mit eget Vedkommende gaa med til det, men jeg ved, at ligesaa lidt som Tusinder af Mennesker aner, hvad det vil sige, at Livets Ord falder som Dug paa slagne Eng, fordi de synger Nummer 447 i Salmebogen ^{en Gang} og forstaaer det, naar Ordene virkelig falder paa deres Sjæle, hvor Græsset er hugget bort - ligesaa lidt ser de Jesus staa op som Foraarsolen Morgensop og for end de ser en stor Kunstner tegne det.

Ja, nu har jeg al Tald saa
nogenlunde faaet sagt, hvad jeg vilde,
og jeg har vist ogsaa nogenlunde forklaret
det. Jeg haaber at kunne udrette saa
meget, at jeg har faaet Dem til at ane,
at her ligger en Opgave, der vistnok er
større og al Tald sikkert betydningsfuldere
end at illustrere Bibelen. Den er dansk
og den er møttet med Poesi.

Jeg al Tald haaber, jeg ikke at have
trækket Professorens. Jeg sender en Afskrift
af Salmen med Deres Bemærkninger, skønt
jeg helst lod være; thi efter min Mening er
der en helt anderledes Opgave i at tegne
til "O.kristelighed" end til "En Sodemand".

Så jeg maa slutte og sende
min Hilsen med Tak for, at De dog har
vist Sagen saa nogen Interesse, at jeg har
billet mig at sende Dem dette Brev.

Med venlig Hilsen
J. Salweg

July

July

July 1890